

Presence of CagA Gene and Its Antibiotic Resistance Pattern in Helicobacter Pylori Isolates

Mohammad Shokrzadeh¹,
Ismail Fattahi²,
Abbas Mohammadpour³,
Amir Hosein Mashhadban⁴

¹ Associate Professor, Department of Toxicology and Pharmacology, Pharmaceutical Sciences Research Center, Mazandaran University of Medical Sciences, Sari, Iran

² Assistant Professor, School of Agriculture and Food Industry, Islamic Azad University, Ayatollah Amoli Branch, Amol, Iran

³ PhD Student in Cell and Molecular Biology, Faculty of Pharmacy, Mazandaran University of Medical Sciences, Sari, Iran

⁴ MSc in Microbiology, Imam Khomeini Hospital, Mazandaran University of Medical Sciences, Sari, Iran

(Received February 5, 2017 Accepted September 25, 2017)

Abstract

Background and purpose: *Helicobacter pylori* is one of the most prevalent agents causing gastric infection. Most of the type I strains genome containing cag pathogenicity island (i.e. cagA) result in peptic ulcer and gastric cancer. Antibiotics are amongst the main treatments but drug resistance may cause treatment failure. The aim of current research was to investigate the presence of cagA in *H. pylori* samples and their antibiotic resistance patterns.

Materials and methods: A descriptive study was performed in 86 patients. The endoscopy specimen was used for rapid urease test and culture and preparation of paraffin blocks to observe lam of tissue and performing PCR method. Samples were grown in standard media and grown colonies in culture medium were identified using catalase and oxidase tests. Antibiotic susceptibility tests were performed by antibiogram.

Results: In this study, the rapid urease test, tissue lam observation, culture results and PCR analysis were positive in 45.3%, 53.4%, and 55.9%, and 80.2%, respectively. CagA gene was detected in 69.56% of the samples. Among patients with positive culture, highest rates of resistance were found to metronidazole, amoxicillin, ciprofloxacin, clarithromycin, and furazolidone, while the lowest rate of resistance was to tetracycline.

Conclusion: Compared with other methods, PCR analysis was found to be more appropriate. Current study showed that *H. pylori* strains in Iran are increasingly resistant to clarithromycin, and furazolidone, and metronidazole.

Keywords: gastric cancer, antibiotic resistance, Microaerophile, *Helicobacter pylori*, CagA

بررسی حضور ژن cagA و الگوی مقاومت به آنتی بیوتیک در هلیکوباکتر پیلوری جدا شده از بیماران

محمدشکرزاده^۱
اسماعیل فتاحی^۲
عباس محمدپور^۳
امیرحسین مشهدبان^۴

چکیده

سابقه و هدف: یکی از عوامل شایع ایجاد عفونت معده باکتری هلیکوباکتر پیلوری می باشد. سویه های تایپ A این باکتری که در ژنوم آن ها جزیره پاتوژنیسته cag وجود دارد، بیش تر منجر به زخم های پپتیک و سرطان می گردند. استفاده از آنتی بیوتیک ها یکی از راه های درمان این عفونت می باشد. و مقاومت دارویی یکی از عوامل شکست درمان است. هدف از این مطالعه بررسی وجود ژن cagA و تعیین الگوی مقاومت به آنتی بیوتیک در هلیکوباکتر پیلوری جدا شده از بیماران می باشد.

مواد و روش ها: این مطالعه توصیفی، بر روی ۸۶ بیمار انجام شد. نمونه اندوسکوپی جهت انجام تست اوره آز سریع و کشت و تهیه بلوک پارافینه به منظور مشاهده ی لام بافتی و انجام PCR صورت گرفت. نمونه در محیط های استاندارد کشت شد و کلنی های رشد کرده در محیط کشت، با استفاده از تست کاتالاز و اکسیداز تعیین هویت گردیدند. تست های تعیین حساسیت آنتی بیوتیکی با روش آنتی بیوگرام انجام شد.

یافته ها: در این مطالعه تست اوره آز سریع ۴۵/۳ درصد، مشاهده ی لام بافتی ۵۳/۴ درصد و انجام کشت ۵۵/۹ درصد افراد مثبت می باشد. و هم چنین تست PCR، ۸۰/۲ درصد موارد مثبت بیماران را به خود اختصاص داد. ۶۹/۵۶ درصد از نمونه های مثبت روش PCR دارای ژن cagA بودند. از بین بیماران مراجعه کننده کشت مثبت، به ترتیب بیش ترین مقاومت به مترونیدازول، آموکسی سیلین، سیپروفلوکساسین، کلاریترومایسین و فورازولیدون، و کم ترین مقاومت به تتراسایکلین می باشد.

استنتاج: در این مطالعه، روش PCR مناسب تر از روش های تشخیصی دیگر می باشد. مقایسه اطلاعات این مطالعه با مطالعات گذشته نشان می دهد که شیوع مقاومت هلیکوباکتر پیلوری به کلاریترومایسین، فورازولیدون و مترونیدازول در ایران به شدت رو به افزایش است.

واژه های کلیدی: سرطان معده، مقاومت آنتی بیوتیکی، میکرو آتروفیل، هلیکوباکتر پیلوری، cagA

مقدمه

دستگاه گوارش محسوب می گردد (۱، ۶). به طور متوسط پنجاه درصد از جمعیت دنیا و بیش از ۸۰ درصد جمعیت کشورهای در حال توسعه به عفونت گوارشی هلیکوباکتر پیلوری آلوده می باشند (۷، ۸). امروزه

باکتری هلیکوباکتر پیلوری (*Helicobacter pylori*) (یک باکتری گرم منفی، متحرک، مارپیچی شکلی و بی هوازی می باشد. اما در شرایط هوایی نیز رشد می کند. این میکرو ارگانیسم از پاتوژن های عمده

Email: amirhosein.mashhadban@gmail.com

مؤلف مسئول: امیرحسین مشهدبان - ساری: خیابان امیر مازندرانی، بیمارستان امام خمینی (ره)

۱. دانشیار، گروه سم شناسی و فارماکولوژی، مرکز تحقیقات علوم دارویی، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ساری، ایران

۲. استادیار، دانشکده کشاورزی و صنایع غذایی، دانشگاه آزاد واحد آیت الله آملی، آمل، ایران

۳. دانشجوی دکتری سلولی و مولکولی، دانشکده داروسازی، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ساری

۴. کارشناس ارشد میکروبیولوژی، بیمارستان امام خمینی (ره)، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ساری، ایران

تاریخ دریافت: ۱۳۹۵/۱۱/۱۶ تاریخ ارجاع جهت اصلاحات: ۱۳۹۵/۱۲/۱۱ تاریخ تصویب: ۱۳۹۶/۷/۳

این دو سوش یافت نشده است (۱۸). به نظر می‌رسد تفاوت منطقه جغرافیایی در بروز این تناقضات تأثیر گذار است (۱۹، ۱۷، ۱۳). این باکتری عامل بیماری‌هایی مانند گاستریت، زخم‌های گوارشی، سرطان معده و لنفوم می‌باشد. هم‌چنین عفونت با هلیکوباکتر پیلوری در ارتباط با بیماری‌های غیر گوارشی نظیر بیماری‌های عروق مغزی و عروق کرونر قلب، فشار خون بالا، سردردهای میگرنی، کهیر مزمن، استفراغ دوران بارداری و غیره گزارش شده است. شناسایی به موقع و صحیح این عامل باکتریایی کمک زیادی به درمان به موقع و زود هنگام آن می‌نماید (۱۰). بر اساس مطالعات انجام شده در ایران، میزان شیوع آلودگی در افراد ۳۵ تا ۵۵ سال بین ۸۸/۴ تا ۹۳ درصد، در افراد ۶ تا ۲۰ سال استان‌های اردبیل و یزد به ترتیب ۴۷/۵ و ۳۰/۶ درصد و در افراد ۱۰ تا ۲۵ سال شهر تهران ۴۴/۹ درصد گزارش کردند. هدف از این مطالعه، بررسی وجود ژن cagA و تعیین الگوی مقاومت به آنتی بیوتیک در هلیکوباکتر پیلوری جدا شده از بیماران مبتلا به عفونت گوارشی حاصل از این میکروارگانیسم می‌باشد.

مواد و روش‌ها

در این مطالعه توصیفی، با استفاده از برگه‌ی بیماران مراجعه کننده به بخش پاتولوژی بیمارستان امام ساری، تعداد ۸۶ نمونه طی فصل بهار تا اوایل تابستان ۱۳۹۵، با توجه به اطلاعات بیماران از جمله سن، جنس، علت مراجعه و سابقه‌ی بیماری جمع‌آوری گردید. که از این تعداد، ۴۷ نفر مرد ۳۹ نفر زن بودند. این بیماران بر اساس علائم، از جمله درد معده، زخم معده، التهاب معده، سوزش و احساس پری در معده، داشتن تومور و سرطان معده دسته‌بندی شدند.

نمونه در فرمالین برای تهیه ی لام و تشخیص استفاده شد. برای تعیین مقاومت آنتی بیوتیکی از محیط مولر هینتون آگار (merck) استفاده گردید. با استفاده از کدورت ۰/۵ مک فارلند از سوسپانسیون باکتری مورد

مقاومت آنتی بیوتیکی هلیکوباکتر پیلوری به یک مشکل جهانی تبدیل شده است. و یک عامل مهم در تعیین نتیجه‌ی درمان می‌باشد. اگر چه هلیکوباکتر پیلوری به بیش تر عوامل ضد میکروبی در شرایط آزمایشگاهی حساس است، اما حذف این میکروارگانیسم در بدن مشکل می‌باشد. موثرترین درمان عفونت ناشی از این باکتری استفاده از درمان چند دارویی است. می‌باشد که شامل ترکیبی از کلاریترومایسین و مترونیدازول یا آموکسی سیلین به علاوه‌ی یک مهارکننده‌ی پمپ پروتون مثل امپرازول است (۱۰، ۹). با این وجود عفونت مجدد گوارشی، در تعداد زیادی از بیماران درمان شده مشاهده می‌شود و عفونت مجدد، معضل مهمی برای درمان این بیماری محسوب می‌شود (۱۰، ۹، ۶). در مورد نقش هلیکوباکتر پیلوری در بروز بیماری‌های گوارشی، تفاوت ژنوتیپ‌های مختلف مطرح شده است. و اعتقاد بر این است که ویروانس سوش‌های مختلف این میکروارگانیسم برای ایجاد این عوارض متفاوت می‌باشد (۱۱).

cagA یکی از پروتئین‌های سطحی باکتری هلیکوباکتر پیلوری می‌باشد که از قدرت ایمنی زایی بالایی برخوردار است و پس از ورود به سلول‌های اپی تلیال معده منجر به دو کی شدن سلول میزبان، و تداخل در سیستم‌های پیام‌رسانی سلول می‌شود. وجود ژن cagA با بروز بیماری‌هایی نظیر زخم دوازدهه، آتروفی مخاط و سرطان معده مرتبط می‌باشد (۱۲).

دو مطالعه در این زمینه نشان می‌دهد که تأثیر تهاجمی دو سوش دارای ژن‌های Cytotoxin-associated gene A (Vacuolating toxin VacA) بر سلول‌های اپی تلیال بیش تر است. چنان‌چه عده‌ای از محققان، ژن Cag A را دارای ویروانس بالاتری نسبت به ژنوتیپ‌های Vac A، و مرتبط با کارسینوم معده دانسته‌اند (۱۴، ۱۵). اما گروهی دیگر معتقد اند، ژن VacA دارای ویروانس بالاتری است (۱۶، ۱۷). در حالی که از دیدگاه گروه سوم، تفاوت معنی‌داری میان ویروانس

نگهداری شد. برای تهیه محیط مولر، ۳۶ گرم پودر در یک لیتر آب مقطر حل، و تا مرحله شفاف شدن حرارت داده شد. هم‌چنین در دمای ۱۲۱ درجه و به مدت ۱۵ دقیقه اتوکلاو گردید. سپس محیط را داخل پلیت‌ها قرار داده شد.

جهت استخراج DNA، برش بافتی با ضخامت ۱۰ میکرون از بیوپسی آنتروم تهیه شد، برش‌ها در داخل میکروتیوب ۱/۵ قرار گرفت. و برای استخراج DNA از کیت دنازیست (شرکت تکاپوزیست) استفاده، و مراحل آن طبق پروتکل کیت عمل گردید. در این مراحل ابتدا ۱cc گزلیل ریخته، ۱۰ ثانیه ورتکس، و بعد از ۵ دقیقه صبر سانتریفوژ با دور ۱۲۰۰۰rpm به مدت ۵ دقیقه انجام گرفت. این عمل ۳ بار انجام گردید. به منظور پارافین زدایی بلوک پارافینه، محلول رویی را خارج کرده سپس جهت آب‌دهی به بافت از الکل مطلق ۸۰، ۶۰ و ۴۰ استفاده شد. به این ترتیب که ۱ cc اتانول مطلق اضافه نموده و ورتکس گردید. و دوباره با دور و زمان قبلی سانتریفوژ نموده و سپس این کار به ترتیب با الکل ۸۰، ۶۰ و ۴۰ انجام گردید. و در نهایت با آب دو بار تقطیر شده به میزان ۱ cc با دور و زمان قبلی سانتریفوژ گردید. سپس بافتی که در ته تیوب باقی مانده را به تیوب استریل دیگر منتقل شد. برای لیز سلول از محلول پرلیزیز بافر به میزان ۱۰۰ میکرو لیتر به همراه ۲۰ میکرو لیتر ریوتیناز برای هر تیوب استفاده شد. و تیوب‌ها در دمای ۵۵ درجه به مدت ۱۸ ساعت انکوبه گردید.

۴۰۰ میکرو لیتر از محلول لیز کننده، به مدت ۲۰ ثانیه ورتکس گردید. و سپس ۳۰۰ میکرو لیتر محلول رسوب دهنده به مدت ۵ ثانیه ورتکس کرده و محلول فوق را برای هر تیوب به ستون انتقال داده شد. و به همراه لوله جمع کننده و با دور ۱۳۰۰۰rpm به مدت ۱ دقیقه سانتریفوژ گردید. بعد از این مرحله با استفاده از محلول واش بافر ۱ به میزان ۴۰۰ میکرو لیتر تیوب‌ها را با دور ۱۳۰۰۰ rpm به مدت ۱ دقیقه سانتریفوژ گردید. سپس با استفاده از محلول واش بافر ۲ با میزان ۴۰۰

نظر، استفاده شد. و به محیط تلقیح گردید. و دیسک‌های آنتی‌بیوتیکی کلاریترومایسین، مترونیدازول، آموکسی سیلین، تتراسایکلین، سیپروفلوکساسین و فورازولیدون (Hi media) به فاصله 25mm از هم قرار داده و پلیت حاصل به مدت ۷۲ ساعت در شرایط میکرو آنروفیلیک در دمای ۳۷ درجه سانتی گراد قرار داده شد. و سپس به بررسی قطر هاله عدم رشد پرداخته و با خط کش بر حسب میلی متر اندازه گیری شد. سپس جدول علائم بیماران مراجعه کننده در ارتباط با وجود ارگانسیم تهیه گردید. برای تهیه محیط بروسلا آگار از شرکت merck مقدار ۲۸ گرم از ماده به همراه یک لیتر آب مقطر به خوبی هم‌زده، و سپس برای کامل حل شدن آن از حرارت استفاده گردید. در دمای ۱۲۱ درجه سانتی گراد به مدت ۱۵ دقیقه قرار داده شد و اتوکلاو گردید. سپس آنتی‌بیوتیک‌های وانکومایسین آمفو تریپسین B و تری متوپریم (Himedia)) به ترتیب به مقدار ۲، ۶، ۸ گرم در آب مقطر حل، و سپس به محیط اضافه شد.

خون دفیبرینه گوسفندی (آزما پرشین طب) به میزان ۵ درصد به آن اضافه، سپس داخل پلیت‌ها قرار داده شد. و به مدت ۲۴ ساعت در دمای ۳۷ درجه انکوبه گردید. و از لحاظ عدم آلودگی میکروبی بررسی شد. سپس بیوپسی از بخش اندوسکوپیی را بین دو لام تمیز له کرده و با سوآپ درون پلیت کشت داده شد. به مدت ۵ روز در انکوباتور CO₂ با میزان ۵ درصد در شرایط میکرو آنروفیلیک قرار گرفت. و سپس کلنی‌های ریز شفاف با تست کاتالاز و اکسیداز تایید شدند. به طوری که ایجاد حباب برای تست کاتالاز و تولید رنگ بنفش برای تست اکسیداز مثبت گزارش گردید. برای تهیه محیط نوترینت براث، ۲۰ گرم پودر را با ۱ لیتر آب مقطر حل کرده سپس از حرارت، برای کامل حل شدن استفاده گردید. سپس درون لوله‌ها انتقال داده و در دمای ۱۲۱ درجه سانتی گراد به مدت ۱۵ دقیقه اتوکلاو گردید. و لوله‌ها در دمای ۴ درجه درون یخچال

در هر آزمایش از نمونه کنترل مثبت و منفی و کنترل آلودگی (بدون DNA) برای تایید PCR استفاده گردید. و برای کنترل آلودگی، آب، به جای DNA الگو استفاده گردید. در انتها محصولات تکثیر با الکتروفورز ژل آگارز مورد بررسی قرار گرفته و پس از رنگ آمیزی ژل با اتیدیوم بروماید باندهای مورد نظر تحت نور ماوراء بنفش رویت گردید.

در واکنش زنجیره‌ای پلی مرز، حجم نهایی برای هر نمونه ۲۵ میکرو لیتر می‌باشد. و مستر میکس طبق جدول شماره ۳ تهیه گردید.

جدول شماره ۳: آماده سازی مستر میکس

مواد مصرفی	مقدار مورد استفاده برای یک تست	حجم کلی	مقدار مورد استفاده برای ۹۰ تست
آب مقطر	۵۵ میکرو لیتر	۹۰*	۱۱۹۷ میکرو لیتر
PCRbuffer	۱۱ میکرو لیتر	۹۰*	۱۸۰ میکرو لیتر
Mgcl ₂	۰۰۵ میکرو لیتر	۹۰*	۱۰۸ میکرو لیتر
dNTP	۰۰۷۵ میکرو لیتر	۹۰*	۳۶ میکرو لیتر
پرایمر F	۱ میکرو لیتر	۹۰*	۴۵ میکرو لیتر
پرایمر R	۱ میکرو لیتر	۹۰*	۴۵ میکرو لیتر
آنزیم Tag	۰۰۲۵ میکرو لیتر	۹۰*	۹ میکرو لیتر
DNA	۵ میکرو لیتر		
حجم کل	۲۵ میکرو لیتر		۱۶۲۰ میکرو لیتر
	برای یک نمونه		برای ۸۶ نمونه

محلول‌های مورد نیاز، مطابق با جدول شماره ۳، داخل لوله قرار داده و سپس لوله را ۱۰ ثانیه spine گردید. و برای نمونه‌ها، از میکروتیوب‌های ۲ml استفاده شد. هم‌چنین برای آماده‌سازی، با استفاده از لوله‌ی ۱/۵cc طبق تعداد نمونه، مواد مورد نظر اضافه گردید. و با سمپلر، ۲۰ میکرو لیتر از مخلوط به دست آمده را داخل هر میکروتیوب ریخته، و در آخر ۵ میکرو لیتر DNA بستر داشته و داخل میکروتیوب‌های مربوط به هر DNA ریخته شد. سپس میکروتیوب‌ها ۱۰ ثانیه spine گردید. و میکروتیوب‌ها داخل دستگاه قرار داده شد. ابتدا با استفاده از پرایمرهای اختصاصی rRNA

میکرو لیتر با دور rpm ۱۳۰۰۰ و مدت ۱ دقیقه سانتریفوژ کرده و این مرحله (واش بافر ۲) با دور rpm ۱۳۰۰۰ مجدداً سانتریفوژ گردید. سپس ستون را به تیوب استریل جدید انتقال داده شد. ۵۰ میکرو لیتر محلول الوشن بافر را انتقال داده، و تیوب‌ها را در دمای ۶۵ درجه سانتی‌گراد به مدت ۵ دقیقه انکوبه کرده و با دور rpm ۱۳۰۰۰ به مدت ۱ دقیقه سانتریفوژ گردید. ماده‌ی باقی مانده در ته تیوب DNA استخراج شده‌ی بافت مورد نظر ما است DNA. و آنزیم‌ها در دمای ۲۰- درجه سانتی‌گراد نگهداری شد.

DNA دارای غلظت ۵۰ تا ۱۰۰ نانو گرم و کیفیت ۱/۷-۲، وارد آزمایش PCR گردید. و برای بررسی کیفیت DNA استخراج شده از الکتروفورز ژل آگارز ۱ درصد استفاده شد (۳۴).

در تکنیک PCR، برای شناسایی هلیکوباکتر پیلوری در نمونه‌های بیوپسی بیماری که با تست اوره آن مثبت بودن آن تأیید شده بود استفاده گردید. سپس نمونه‌های DNA مثبت هلیکوباکتر پیلوری، از نظر حضور ژن‌های Cag A مورد بررسی قرار گرفت. به این صورت که از پرایمرهای اختصاصی برای شناسایی ژن Cag A استفاده گردید (جدول شماره ۱). برای انجام هر PCR، نمونه‌ها داخل دستگاه PCR قرار داده شد. تا قطعات تکثیری مورد نظر به دست آید. پروتکل دمایی در دستگاه ترموسایکلر به ترتیب با استفاده از جدول شماره ۲ انجام گرفت.

جدول شماره ۱: توالی پرایمرهایی که برای ژن cagA طراحی

شده‌اند

اندازه محصول PCR	توالی پرایمر	پرایمر
۵۶۱bp	5-TCT TGG AGG CGT TGG TGT AT-3	پرایمر Forward
	5- CTA GGC ATG ATT GGA ACG CC-3	پرایمر Reverse

جدول شماره ۲: پروتکل دمایی برای دستگاه ترموسایکلر

Denaturing-1	در دمای ۹۴ درجه سانتی‌گراد به مدت ۵ دقیقه یک سیکل
Annealing-2	در دمای ۹۴ درجه سانتی‌گراد ۳۰ ثانیه ۳۵ سیکل
Extension-3	در دمای ۵۵/۵ درجه ۳۰ ثانیه ۳۵ سیکل
	در دمای ۷۲ درجه سانتی‌گراد ۳۰ ثانیه ۳۵ سیکل
	در دمای ۷۲ درجه سانتی‌گراد ۵ دقیقه یک سیکل

به ترتیب شامل ۲۴، ۱۸، ۲۱، ۱۵، ۸ نفر بوده است (جدول شماره ۴). که تست اوهر آز سریع (۳۹ نفر) ۴۵/۳ درصد افراد و مشاهده‌ی لام بافتی (۴۶ نفر) ۵۳/۴ درصد و انجام کشت (۴۹ نفر) ۵۵/۹ درصد و تست pcr (۶۹ نفر) ۸۰/۲ درصد بیماران را به خود اختصاص می‌دهند.

جدول شماره ۴: جدول علائم بیماران و تعداد بیماران

علائم بیماران	تعداد بیمار	درصد
گاستریت	۲۱	۲۴/۴۱
درد در ناحیه معده	۲۴	۲۷/۹۰
زخم گاستریک	۱۸	۲۰/۹۳
سوزش و احساس پری	۱۵	۱۷/۴۴
تومور و سرطان	۸	۹/۳۰
کل	۸۶	۱۰۰

نتایج روش‌های تشخیصی، هلیکوباکتر پیلوری با تست PCR، دارای بیش‌ترین میزان آلودگی با این میکرو ارگانیسم در بیماران را نشان می‌دهد. و هم‌چنین بیش‌ترین میزان آلودگی در تست‌های تشخیصی مربوط به بیماران دارای علامت گاستریت بوده است (جدول شماره ۵).

16s مختص گونه هلیکوباکتر، هویت سویه مشخص گردید. در مرحله بعدی جهت تعیین حضور ژن cagA از پرایمرهای اختصاصی ناحیه‌ی حفاظت شده ژن با استفاده از توالی پرایمر، طبق جدول ۱ عمل گردید. که برای تکثیر ژن cagA مورد استفاده قرار گرفت. در تمام این مراحل، سویه هلیکوباکتر پیلوری cagA مثبت به‌عنوان کنترل استفاده گردید.

داده‌ها با استفاده از نرم افزار spss، آنالیز واریانس یک طرفه و با کمک آزمون اسپیرمن مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها

در مطالعه حاضر تعداد ۸۶ نمونه از بیماران با تشخیص گاستریت ناشی از هلیکوباکتر پیلوری، جمع گردید. که از این ۸۶ نمونه ۴۷ نفر مرد ۳۹ نفر زن بودند. این بیماران با علائم مختلفی مراجعه کردند، و در چند علائم مشترک دسته‌بندی گردیدند. و میانگین سنی بین ۳۱ تا ۴۲ سال می‌باشد.

بیماران بر اساس علائم، از جمله درد معده، زخم گاستریک، گاستریت، سوزش و احساس پری در معده، و داشتن تومور و سرطان معده دسته‌بندی گردیدند. که

جدول شماره ۵: نتایج تست‌های تشخیصی برای هلیکوباکتر پیلوری

علائم بیماران	تست اوهر آز سریع		لام مستقیم از نمونه بافتی		کشت		PCR	
	تعداد		درصد		تعداد		درصد	
	مرد	زن	کل	مرد	زن	کل	مرد	زن
گاستریت	۷	۹	۱۶	۱۱	۵	۱۶	۱۱	۵
درد در ناحیه معده	۴	۸	۱۲	۶	۵	۱۲	۶	۵
زخم گاستریک	۷	۲	۹	۵	۸	۱۰	۶	۸
سوزش و احساس پری	۲	-	۲	۴	۲	۴	۲	۴
تومور و سرطان	-	-	-	۱	-	۱	۱	-
تعداد و درصد کل	۳۹	۴۷	۸۶	۴۹	۳۷	۸۶	۶۹	۸۰/۲

میزان ۴۸ نفر (۶۹/۵۶ درصد) دارای ژن cagA مثبت بوده است (شکل شماره ۱)

برای بررسی وجود ژن cagA، از بین ۸۶ بیماری که از آن‌ها بلوک پاریفینه تهیه، و بر روی آن‌ها تست PCR انجام گردید. و بلوک‌ها از نظر ژن cagA به

نتایج آزمون آماری ضریب همبستگی اسپیرمن نشان می‌دهد که بین جنس و وجود ژن cagA مورد مطالعه با $P = 0/084$ و $r = 0/187$ ، رابطه خطی معنی داری وجود ندارد. هم‌چنین بین سن و وجود cagA نیز با $P = 0/523$ و $r = 0/070$ ، رابطه خطی معنی داری وجود ندارد.

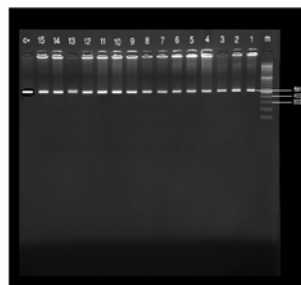
نتایج آزمون آماری ضریب همبستگی اسپیرمن نشان می‌دهد که بین جنس و مقاومت آنتی‌بیوتیکی با $P = 0/267$ و $r = 0/121$ ، رابطه خطی معنی داری وجود ندارد. هم‌چنین بین سن و مقاومت آنتی‌بیوتیکی نیز با $P = 0/820$ و $r = 0/025$ ، رابطه خطی معنی داری وجود ندارد.

نتایج آزمون آماری Chi-Square نشان می‌دهد که بین وجود ژن cagA و مقاومت آنتی‌بیوتیکی در افراد مورد مطالعه با $P < 0/05$ ، ارتباط معنی داری وجود دارد. داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار spss و آنالیز واریانس یک‌طرفه و با کمک آزمون اسپیرمن مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. درصد مقاومت آنتی‌بیوتیکی بیماران برای مترونیدازول (۶۳/۹٪)، لاریتروماکسین (۲۲/۴٪)، آموکسیسیلین (۳۲/۶٪)، تتراسایکلین (۱۲/۲٪) و سیپروفلوکساسین (۲۸/۵٪) می‌باشد.

نتایج آزمون آماری Chi-Square نشان می‌دهد که بین وجود ژن cagA و مقاومت آنتی‌بیوتیکی در افراد مورد مطالعه با $P < 0/05$ ، ارتباط معنی داری وجود دارد. داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار spss و آنالیز واریانس یک‌طرفه و با کمک آزمون اسپیرمن مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. درصد مقاومت آنتی‌بیوتیکی بیماران برای مترونیدازول (۶۳/۹٪)، لاریتروماکسین (۲۲/۴٪)، آموکسیسیلین (۳۲/۶٪)، تتراسایکلین (۱۲/۲٪) و سیپروفلوکساسین (۲۸/۵٪) می‌باشد. (جدول شماره ۷)

بحث

نتایج حاصل از روش PCR این مطالعه نشان می‌دهد که ۸۰/۲ درصد بیماران دارای میکروب

شکل شماره ۱: باند ژن cagA مثبت در دستگاه UV
Transilluminator 15-1 = M، بیماران دارای ژن cagA: +C، کنترل مثبت

بیش‌ترین درصد وجود ژن cagA، مربوط به بیماران با علامت گاستریت و بعد از آن بیماران دارای زخم معده می‌باشد. (جدول شماره ۶)

جدول شماره ۶: فراوانی ژن cagA در بین مردان و زنان

علامت بیماران	ژن cagA در مردان		ژن cagA در زنان		ژن cagA در مجموع	
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
گاستریت	۱۱	۵۲/۳۸	۹	۴۲/۸۵	۲۰	۴۱/۶۶
درد	۶	۲۵	۲	۸/۳۳	۸	۱۶/۶
زخم	۵	۲۷/۷۷	۷	۳۸/۸۸	۱۲	۲۵
سوزش	۴	۲۶/۶	۱	۶/۶۶	۵	۱۰/۴
تومور	۲	۲۵	۱	۱۲/۵	۳	۶/۲۵
تعداد کل	۲۸	۴۰/۵۷	۲۰	۲۸/۹۸	۴۸	۶۹/۵۶

نتایج آنتی‌بیوگرام درصد مقاومت آنتی‌بیوتیکی بیماران در جدول شماره ۷ آمده است.

جدول شماره ۷: درصد مقاومت آنتی‌بیوتیکی بیماران

آنتی‌بیوتیک	درصد مقاومت
مترونیدازول	۶۳/۹
کلاریترومایسین	۲۲/۴
آموکسیسیلین	۳۲/۶
تتراسایکلین	۱۲/۲
سیپروفلوکساسین	۲۸/۵

هلیکوباکتر پیلوری می‌باشند. و احتمال بیماری‌های گاستریت، درد، سوزش، احساس پری و زخم در شکم توسط این میکروارگانیسم می‌باشد. درصد وجود این میکروب در بیماران دارای بدخیمی به میزان بسیار کم بوده است. درصد کمی از افراد توسط این میکروارگانیسم، به سرطان و بدخیمی‌های پاتولوژیک دچار می‌شوند. طبق مطالعات انجام شده اینجانب حضور میکروب در بیماران مبتلا به گاستریت می‌باشد. بررسی‌های صورت گرفته در مورد الگوی مقاومت آنتی‌بیوتیکی نسبت به این ارگانیسم، مقاومت به مترونیدازول از همه‌ی آنتی‌بیوتیک‌های دیگر بیشتر بوده است. میزان مقاومت به آنتی‌بیوتیک مترونیدازول به طور چشمگیری بالا می‌باشد. و بیماران دارای التهاب بیش‌ترین فراوانی هلیکوباکتر پیلوری را دارند.

از این میان در بیماران مورد مطالعه، بیش‌ترین حضور میکروب در بیماران مبتلا به گاستریت می‌باشد. و کم‌ترین میزان در بیماران سرطانی، و مرتبه‌ی قبل از آن به افرادی که احساس سوزش و پری در معده را داشته‌اند، اختصاص یافته است. که با (۳۰) همکاران مطابقت دارد. بررسی‌های صورت گرفته در مورد تست‌های تشخیصی بیان‌گر این مطلب است که تست مشاهده لام بافتی و کشت میکروارگانیسم از نظر تشخیصی در محدوده‌ی نزدیک به هم می‌باشند. و تست اوره آز سریع دارای وجه تشخیصی پایین می‌باشد. به علت شیوع پایین، که در گزارشات مشخص شده است که با مطالعه‌ی (۱۰) مطابقت دارد. و این با حضور این میکروارگانیسم در جوامع امروزی، برابری در بررسی‌های صورت گرفته در مورد الگوی مقاومت آنتی‌بیوتیکی نسبت به این ارگانیسم، مقاومت به مترونیدازول از همه‌ی آنتی‌بیوتیک‌های دیگر بیشتر بوده است. که با مطالعات (۲۱)، برابری می‌کند. که این مطلب بیان‌گر این می‌باشد که افراد مبتلا به این میکروارگانیسم آنتی‌بیوتیک مترونیدازول اثر کم‌تری دارد. و نسبت به آنتی‌بیوتیک‌های متداول دیگر و

داروی تتراساکلین کم‌ترین مقاومت آنتی‌بیوتیکی را دارا می‌باشد. و هم‌چنین داروی مناسبی برای درمان می‌باشد که امروزه برای درمان بیماران از این دارو استفاده می‌گردد.

شیوع بالای این این میکروارگانیسم در این مطالعه با مطالعه‌ی (۴) مطابقت دارد (۱۵). به کلنی‌زایی این میکروب در سطح بافت معده اشاره نمودند که با این مطالعه در خصوص رنگ‌آمیزی گیمسا برای لام بافتی و رویت این میکروب در بافت معده صدق می‌کند.

نتایج مطالعات (۲۱) در مورد بالا بودن مقاومت آنتی‌بیوتیکی مترونیدازول نسبت به سایر آنتی‌بیوتیک‌ها، با نتایج این مطالعه برابری می‌کند.

در مطالعه‌ی (۱۱) میزان مقاومت به آنتی‌بیوتیک مترونیدازول به طور چشمگیری بالا می‌باشد. که با این مطالعه برابری می‌کند. مطالعه‌ی (۱۲) و نیز مطالعه‌ی (۱۴) در مورد میزان مقاومت به آنتی‌بیوتیک مترونیدازول طالع پیروی می‌کند. به نظر می‌رسد که کاربرد گسترده مترونیدازول هم در عفونت‌های هلیکوباکتر پیلوری و هم در سایر عفونت‌ها مثل عفونت‌های انگلی، باعث ظهور ایزوله‌های با مقاومت بالا به این آنتی‌بیوتیک شده است. در این مطالعه رابطه‌ی معنی‌داری بین جنسیت و آنتی‌بیوتیک مشاهده نگردید. که با مطالعه‌ی (۱۷) برابری می‌کند. و هم‌چنین رابطه‌ی معنی‌داری بین سن بیماران با آنتی‌بیوتیک مشاهده نگردید. که از مطالعه‌ی (۳۲) پیروی می‌کند. با توجه به این که مقاومت به آنتی‌بیوتیک در درمان عفونت‌های هلیکوباکتر پیلوری در حال افزایش است. و تست آنتی‌بیوگرام بهترین گزینه‌ی درمانی برای بیماران می‌باشد. رژیم تک دارویی برای درمان باید پرهیز شود. و فرهنگ استفاده از داروها در جامعه اصلاح گردد (۲۶).

فراوانی ژن cagA را در بیماران ۴۳ درصد گزارش کرده است. که با این مطالعه تقریباً برابری می‌کند. به برخی از علل اختلاف در نتایج آزمایشات مختلف بر این میکروارگانیسم می‌توان به شرایط جغرافیایی در

جوامع مختلف، تفاوت کشورهای پیشرفته با جوامع توسعه یافته و اختلاف سطح بهداشت در جوامع اشاره کرد (۲۹).

به عدم مقاومت آنتی بیوتیکی آموکسی سیلین اشاره کردند که با این مطالعه برابری نمی کند. این احتمال می رود که تفاوت در میزان آلودگی در کشورهای مختلف و نیز شرایط متفاوت بیماران قبل از انجام آزمایش که موجب اختلال در پروسه ی آزمایشگاهی می شود، می تواند دلیلی بر وجود این اختلاف گردد (۳۳).

نشان دادند که میزان آلودگی به میکروب در افراد دارای دیس پپسی بیش ترین فراوانی را دارد. که در این مطالعه صدق نمی کند. علت احتمالی این است که علائم بالینی وجه تشخیصی مناسب برای ارزیابی این میکروب نمی باشد. زیرا این میکروب علائم مشترک با بیماری های دیگر دارد (۳۱) به این نتیجه رسیدند که التهاب در بیماران بیش ترین فراوانی هلیکوباکتر پیلوری را دارد. که با نتایج این مطالعه برابری می کند.

بیماران مبتلا به این میکروب، در خصوص درمان دارویی این میکروب با مشکل مواجه هستند که انجام تست آنتی بیوگرام برای این بیماران به درمان ایشان کمک بسزایی می کند. امروزه برای درمان هلیکوباکتر پیلوری به درمان چند دارویی پرداخته اند که به ترکیبی از داروهای تتراساکلین، آموکسی سیلین و کلاریترومایسین می باشد البته هنوز تجویز مترونیدازول وجود دارد به طوری که مدت استفاده از این دارو افزایش یافته است.

یکی از علت های احتمالی شیوع این میکروارگانیسم در کشور، عدم رعایت بهداشت و این که کشور ما کشور در حال توسعه است می باشد. به دلیل این که شیوع این میکروارگانیسم در کشورهای در حال توسعه بالا می باشد، انجام تست اوره آز سریع نسبت به بقیه تست ها، راحت تر و با هزینه کم تر و سریعتر می باشد. حال این که برای شناسایی دقیق این

میکروارگانیسم با توجه به دقت تشخیصی دیگر تست ها، همانند PCR یک تست غربالگری محسوب می شود. یکی از تست های رایج در آزمایشگاه مشاهده ی لام بافتی از بیوپسی حاصل از بخش اندوسکوپی می باشد. که به میزان نسبتا خوبی می توان به شناسایی میکروب در نمونه های بافتی پرداخت. با توجه به نحوه ی انتقال میکروب کوشش در جهت رعایت بهداشت و سلامت افراد و آموزش های لازم در این زمینه از اهمیت خاصی برخوردار می باشد.

بدین ترتیب که به کارگیری گسترده از مترونیدازول در درمان، ایزوله های حساس را از بین می برد. و باعث می شود که جمعیتی از ایزوله ها که به این آنتی بیوتیک مقاوم بوده و در اقلیت بوده اند، تکثیر یافته و ظهور پیدا کنند. در واقع دارو به عنوان یک عامل خارجی، و طی فرایند انتخاب طبیعی، باعث جایگزین شدن جمعیت اکثریت حساس، به وسیله ی جمعیت اقلیت مقاوم می شوند.

کلاریترومایسین از آنتی بیوتیک های گروه ماکرولید است. که طی سالیان گذشته به علت گران بودن، در ایران مصرف چندانی نداشته است. اما امروزه به علت تولید این دارو در کشور، در دسترس قرار گرفته و به طور گسترده ای، مخصوصا در عفونت های هلیکوباکتر پیلوری استفاده می شود. همین موضوع خود می تواند علتی برای بروز مقاومت بالا به این آنتی بیوتیک باشد. هم چنین استفاده از این آنتی بیوتیک به صورت تک دارویی خود باعث بروز سویه های مقاوم می شود.

الگوی مقاومت آنتی بیوتیکی به آنتی بیوتیک مترونیدازول مطابق با (۲۶) ذکر شده و مطالعات اکثر محققین بالا می باشد. که مصرف این آنتی بیوتیک کمک چندانی به درمان بیماران آلوده به این میکروارگانیسم نمی کند.

بنا به گزارشات مندرج در (۱۹) محققین و این مطالعه، هلیکوباکتر پیلوری که باعث ایجاد علائم گوناگونی می گردد. و علامت التهاب بافت معده از

از مدتی به بدخیمی و تومور در ناحیه‌ی معده منجر شود در امان بمانند. این میکروب نقش کمی در ایجاد تومور و سرطان داشته است. بنابراین برای بررسی سرطان تحقیق درباره‌ی این میکروب از اهمیت کم‌تری برخوردار است. تتراسایکلین و آموکسی‌سیلین به همراه رژیم‌های غذایی مناسب دارویی می‌تواند کمک بسزایی در درمان این میکروارگانیسم کند. که این امر از مقاومت آنتی‌بیوتیکی پایین، در نتیجه حساسیت بالای این میکروارگانیسم به این آنتی‌بیوتیک‌ها دلالت دارد. برای درمان آنتی‌بیوتیک، سیپروفلوکساسین نیز داروی مناسبی به شمار می‌رود چون دارای حساسیت میکروبی قابل قبولی می‌باشد.

سپاسگزاری

بدین وسیله از زحمات تمامی افراد شرکت‌کننده در این مطالعه و کارکنان آزمایشگاه بیمارستان امام خمینی (ره) ساری و دانشکده داروسازی علوم پزشکی مازندران نهایت قدردانی و سپاس را داریم.

References

1. Czesnikiewicz-Guzik, Bielanski W, Guzik TJ, Loster B, Konturek SJ. Helicobacter pylori in the oral cavity and its implications for gastric infection, periodontal health, immunology and dyspepsia. *J Physiol Pharmacol*. 2005. 56(6): 7-89.
2. Gebara EC, Faria CM, Pannuti C, Chehter L, Mayer MP, Lima LA. Persistence of Helicobacter pylori in the oral cavity after systemic eradication therapy. *J clin periodontol*. 2006. 33(5): 329-333.
3. Gebara EC, Pannuti C, Faria CM, Chehter L, Mayer MP, Lima LA et al. Prevalence of Helicobacter pylori detected by polymerase chain reaction in the oral cavity of periodontitis patients. *Oral microbiol Immunol*. 2004. 19(4): 277-280.
4. Kignel S, de Almeida Pina F, André EA, Alves Mayer MP, Birman EG. Occurrence of Helicobacter pylori in dental plaque and saliva of dyspeptic patients. *Oral Dis*. 2005. 11(1): 17-21.
5. Czeńnikiewicz-Guz M, Karczewska E, Bielański W, Guzik TJ, Kapera P, Targosz A, Konturek SJ, Loster B. Association of the presence the Helicobacter pylori in the oral cavity

بقیه‌ی عوامل بیش‌تر بوده است. که می‌تواند نشان‌گر بیماری‌زایی این میکروب بر علیه اپیتلیال معده باشد. روش تست‌های تشخیصی برای شناسایی این میکروارگانیسم بررسی شده که روش PCR از دقت بیش‌تری برخوردار است. ژن cagA در بیماران به مقدار ۶۳/۷ درصد می‌باشد. که بیان‌گر مقادیر بالای مراجعه‌کنندگان به آلودگی با این ژن میکروب می‌باشد. و می‌توان این ژن را در بیماری‌زایی افراد دچار ناراحتی‌های معده دخالت داد. میزان آلودگی در مردان بیش‌تر بوده که به نظر می‌رسد به علت کاهش رعایت بهداشت نسبت به زنان در قشر جامعه باشد.

بنا به توضیحات داده شده در مطالب فوق و شواهد موجود برای پیشگیری و جلوگیری از آلودگی به میکروب هلیکوباکتر پیلوری در جوامع توسعه یافته از جمله کشور ما رعایت بهداشت حائز اهمیت می‌باشد. و نیز افراد دارای علائم و ناراحتی در ناحیه‌ی معده با مراجعه به پزشک متخصص و انجام اندوسکوپی و آزمایشات مربوطه از نظر هلیکوباکتر پیلوری می‌توانند به بررسی خود از لحاظ آلودگی به این عفونت پرداخته و از عوامل بیماری‌زای این بیماری که ممکن است بعد

- and in the stomach. *J Physiol Pharmacol.* 1(55): 105-115.
6. Umeda, M., et al., High prevalence of *Helicobacter pylori* detected by PCR in the oral cavities of periodontitis patients. *J periodontol.* 2003. 74(1): 129-134.
  7. Anand PS, Nandakumar K, Shenoy KT. Are dental plaque, poor oral hygiene, and periodontal disease associated with *Helicobacter pylori* infection?. *J periodontol.* 2006. 77(4): 692-698.
  8. Berroteran, A, Perrone M, Correnti M, Cavazza ME, Tombazzi C, Goncalvez R, Lecuna V. Detection of *Helicobacter pylori* DNA in the oral cavity and gastroduodenal system of a Venezuelan population. *J Med Microbiol.* 2002. 51(9): 764-770.
  9. Özdemir A, Mas MR, Sahin S, Sağlamkaya U, Ateşkan U. Detection of *Helicobacter pylori* colonization in dental plaques and tongue scrapings of patients with chronic gastritis. *Quintessence Int.* 2001. 32(2): 131-134.
  10. Chitsazi MT, Fattahi E, Farahani RM, Fattahi S. *Helicobacter pylori* in the dental plaque: is it of diagnostic value for gastric infection? *Med Oral Patol Oral Cir Bucal.* 2006. 11(4): 325-328.
  11. Saxena A, Shukla S, Prasad KN, Ghoshal UC. Virulence attributes of *Helicobacter pylori* isolates & their association with gastroduodenal disease. *Indian J Med Res.* 2011. 133(5): 514-520.
  12. Goudarzi H, Rezaie H, Rafieezadeh M, Mir samadi E, Mir samadi A. The frequency of cagA gene of *H.pylori* isolated from biopsy specimen in Tehran during 2008-2010. *amuj.* 2012;15 (5): p. 42-48.
  13. Argent RH, Thomas RJ, Letley DP, Rittig MG, Hardie KR, Atherton JC. Functional association between the *Helicobacter pylori* virulence factors VacA and CagA. *J Med Microbiol.* 2008. 57(2): 145-150.
  14. Nagiyev T, Yula E, Abayli B, Koksali F. Prevalence and genotypes of *Helicobacter pylori* in gastric biopsy specimens from patients with gastroduodenal pathologies in the Cukurova region of Turkey. *J Clin Microbiol.* 2009. 47(12): 4150-4153.
  15. Maeda S, Ogura K, Yoshida H, Kanai F, Ikenoue T, Kato N, Shiratori Y, Omata M. Major virulence factors, VacA and CagA, are commonly positive in *Helicobacter pylori* isolates in Japan. *Gut.* 1998. 42(3): 338-343.
  16. Nguyen TL, Uchida T, Tsukamoto Y, Trinh DT, Ta L, Mai BH, et al. *Helicobacter pylori* infection and gastroduodenal diseases in Vietnam: a cross-sectional, hospital-based study. *BMC gastroenterol.* 2010. 10(1): 114.
  17. Uchida T, Nguyen LT, Takayama A, Okimoto T, Kodama M, Murakami K, et al. Analysis of virulence factors of *Helicobacter pylori* isolated from a Vietnamese population. *BMC Microbiol.* 2009. 9.
  18. Paniagua GL, Monroy E, Rodríguez R, Arroniz S, Rodríguez C, Cortés JL, et al. Frequency of vacA, cagA and

- babA2 virulence markers in *Helicobacter pylori* strains isolated from Mexican patients with chronic gastritis. *Ann Clin Microbiol Antimicrob.* 2009. 8(1): 14.
19. Yakoob J, Abid S, Abbas Z, Jafri W, Ahmad Z, Ahmed R, et al. Distribution of *Helicobacter pylori* virulence markers in patients with gastroduodenal diseases in Pakistan. *BMC Gastroenterol.* 2009. 9: 87.
  20. Wang, Y.-C., et al., In Vitro Activity of 2-methoxy-1, 4-naphthoquinone and Stigmasta-7, 22-diene-3 β -ol from *Impatiens balsamina L.* against Multiple Antibiotic-Resistant *Helicobacter pylori*. *Evid Based Complement Alternat Med.* 2011. 2011.
  21. De Francesco V, Giorgio F, Hassan C, Manes G, Vannella L, Panella C, et al. Worldwide *H. pylori* antibiotic resistance: a systematic review. *J Gastrointestin Liver Dis.* 2010. 19(4): 409-414.
  22. Chu YT, Wang YH, Wu JL, Lei HY. Invasion and multiplication of *Helicobacter pylori* in gastric epithelial cells and implications for antibiotic resistance. *Infect Immun.* 2010. 78(10): 4157-4165.
  23. Kato M, Asaka M. Recent knowledge of the relationship between *Helicobacter pylori* and gastric cancer and recent progress of gastroendoscopic diagnosis and treatment for gastric cancer. *Jpn J Clin Oncol.* 2010. 40(9): 828-837.
  24. Molina-Infante J, Perez-Gallardo B, Fernandez-Bermejo M, Hernandez-Alonso M, Vinagre G, Dueñas C, et al. Clinical trial: clarithromycin vs. levofloxacin in first-line triple and sequential regimens for *Helicobacter pylori* eradication. *Aliment Pharmacol Ther.* 2010. 31(10): 1077-1084.
  25. Rick JR1, Goldman M, Semino-Mora C, Liu H, Olsen C, Rueda-Pedraza E, et al. In situ expression of *cagA* and risk of gastroduodenal disease in *Helicobacter pylori* infected children. *J Pediatr Gastroenterol Nutr.* 2010. 50(2): 167-172.
  26. Amjad N, Osman HA, Razak NA, Kassian J, Din J, bin Abdullah N. Clinical significance of *Helicobacter pylori cagA* and *iceA* genotype status. *World J Gastroenterol.* 2010. 16(35): 4443-4447.
  27. maleki P, Saeid Latifi N, Zuhri S. Allelic Variation of *Helicobacter pylori babA* and *cagA* Genes and their Association with Clinical Consequences. *Govaresh.* 2013;17(4):203-212.
  28. Shirazi MH, Ghasemi A, Khorammizadeh MR, Daryani NE, Hosseini M, Sadeghifard N. A Study of *CagA* Gene in *Helicobacter Pylori* Strains Isolated from Patients with NUD, Peptic Ulcer and Gastric Cancer by PCR method. *J Ilam Univ Med Sci.* 2007;14(3):22-28.
  29. John T. Loh, Carrie L. Shaffer, M. Blanca Piazuelo, Luis E. Bravo, Mark S. McClain, Pelayo Correa, and Timothy L. Cover, 2011. Analysis of *cagA* in *Helicobacter pylori* Strains from Colombian Populations with Contrasting Gastric Cancer Risk Reveals a Biomarker for Disease Severity. *Journal of Cancer Epidemiology, Biomarkers & Prevention*, Volume 11(548) pages 2237-2249.

30. Rezaeian A, Kargar M, Saud N, Ghorbani Dalini S. high-rise honest journalist victim of Dalyny, 1391, Genetic polymorphism of cagA and vacA in Helicobacter pylori strains isolated from gastrointestinal disease in the province of Chahar Mahal and Bakhtiari. J Isfahan Med School. 2012;30(197):1027-1019.
31. Baghaee K, Shokrzadeh L, Jafari F, Bolfion M, MASHAYEKHI R, Zojaji H, et al. Association between gastric disorders and cagA or cagE in Iranian patients. Pajuhandeh: 2011;4(76):137-142.
32. Peter Malfertheiner, Francis Megraud, Colm A O'Morain, John Atherton, Anthony T R Axon, Franco Bazzoli, Gian Franco Gensini, Javier P Gisbert, David Y Graham, Theodore Rokkas, Emad M El-Omar and Ernst J Kuipers, 2015. Management of Helicobacter pylori infection the Maastricht IV/ Florence Consensus Report, journal of gastroenterology and hepatology, Volume 61(5(,pages 646-664
33. Talebi Bazemanabadi A, Mohabbani Mobarez A, Ajami A, Rafiee A, Taghvai T. Evaluation of Antibiotic resistance of Helicobacter pylori isolated from patients referring to Tooba Sari medical center 2008. J Mazandaran Univ Med Sci. 2009; 19 (70) :26-32.
34. Nasrabadi NN, Ataee R, Abediankenari S, Shokrzadeh M, Najafi M, Hoseini SV, et al. Expression of MT2 receptor in patients with gastric adenocarcinoma and its relationship with clinicopathological features. Journal of gastrointestinal cancer. 2014;45(1):54-60.

Archive of SID